

Basında Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Ele Alınış Biçimlerinin Karşılaştırılması

Bengisu Nehir Aydın
İstanbul Üniversitesi
Adli Tıp Enstitüsü

Sevtap Yeşil Kocagazioğlu
İstanbul Üniversitesi
Adli Tıp Enstitüsü

Özge Erel Arda
İstanbul Üniversitesi
Adli Tıp Enstitüsü

Zeynep Belma Gölge
İstanbul Üniversitesi
Adli Tıp Enstitüsü

Özet

Bu çalışma, kadına yönelik şiddet haberlerinin farklı okuyucu kitlelerine ve yayın politikalarına sahip gazetelerde ne şekilde ele alındığını, kadına yönelik şiddete dair yaklaşımda gazeteler arasında fark olup olmadığını araştırmak amacıyla oluşturulmuştur. 2014 yılına ait Birgün, Hürriyet ve Yeni Şafak gazetelerinde yer alan tüm kadına yönelik şiddet haberleri basılı versiyonlarında taranmıştır. Gazetelerin arşivlerine İstanbul Atatürk Kitaplığı'ndan ulaşılmıştır. Gazeteler, yayın politikaları ve buna bağlı olarak farklılaşan okuyucu kitleleri dikkate alınarak seçilmiştir. İncelemede kadına yönelik şiddet haberlerinin sayısı, fotoğraflar, haber başlıkları, mağdura/faile yönelik kullanılan sıfatlar, mağdurun özel hayatıyla ilgili bilgilere yer verilip verilmediği, fail ile mağdurun yakınlık derecesi gibi değişkenler açısından haberler değerlendirilmiştir. 2014 yılında Birgün gazetesinde 117, Hürriyet gazetesinde 219, Yeni Şafak gazetesinde 41, toplam 377 kadına yönelik şiddet haberi yer almaktadır. Mağdurların %73'ünün yakın partnerleri tarafından saldırıya uğradığı görülmektedir. Saldırıların %65.5'i ölümlü, %21'i yaralamayla sonuçlanmıştır ve %13.5'i cinsel niteliklidir. Ölümlü sonuçlanan saldırıların %7.7'sinde mahkeme tarafından verilen mağduru koruma kararı bulunmaktadır. Gazetelere göre, verilen fotoğrafların haber ile ilgili olup olmadıkları, fotoğrafların niteliği, haber içeriği ve haber başlığının uyumu, haberin magazinleştirilmesi, mağdurun özel hayatına ilişkin bilgi verilip verilmediği arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Çalışmamızda farklı yayın politikalarına sahip gazeteler arasında kadına yönelik şiddet haberlerinin veriliş biçimlerinin de farklılaştığı görülmektedir. Buradan hareketle, kadına yönelik şiddet haberlerinin veriliş biçiminin kültürden etkilenmesi, nasıl verilmesi gerektiği, bu haberleri yazan ve yayına hazırlayan basın çalışanlarının eğitimi gibi konular tartışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Kadına yönelik şiddet, haber analizi, gazete

Abstract

This study is designed to investigate how news about violence towards women are approached by newspapers which have various reader mass and publication policies and to discover the differences between newspapers in the approach to violence towards women. All the news about violence against women were screened in the printed versions of the newspapers Birgün, Hürriyet, Yeni Şafak. Newspaper archives were reached from Istanbul Atatürk Library. The newspapers were chosen according to their publication policies and various reader mass. The number of the news about violence against women, photographs, headlines, adjectives used for the victims/perpetrators, informations about victim's private life, affinity between victim and perpetrator etc. have been evaluated. Totally, 377 news contain 177 news from Birgün; 219 news from Hürriyet; 41 news from Yeni Şafak. It is seen that 73 % of victims are attacked by their intimate partners. 65.5% of the attacks have resulted in death while 21% of it have resulted in injuring and 13.5% of it have sexual characteristics. In 7.7 % of the attacks which were resulted in death, the victim had protection order. There are significant differences between newspapers in some criterias. These are relation between the photograph and news, characteristics of the photographs, consistency between the news and headlines, information about victim's private life. In this study, it is seen that the ways in presentation of the news about violence towards women differ according to the newspapers which have different publication policies. In this context, it is discussed that the ways in presentation of the news about violence towards women is influenced from culture; how these news are supposed to be presented; education of the people who work in press and prepare these news.

Key words: Violence towards women, news analysis, newspaper

Yazışma Adresi: Yrd. Doç. Dr. Zeynep Belma Gölge, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Kampusu, İstanbul

E-posta: zbelma@istanbul.edu.tr

Şiddet; Dünya Sağlık Örgütü tarafından yaralanma, ölüm, psikolojik zarar veya kayıp ile sonuçlanan veya bunlarla sonuçlanması muhtemel olan, kişinin kendisine, başka bir kişiye, bir gruba veya topluluğa karşı fiziksel şiddet ve gücün tehdit veya fiili olarak kasıtlı kullanımı şeklinde tanımlanmıştır. Kadına yönelik şiddet ise, cinsiyete dayanan, kadını inciten, ona zarar veren, fiziksel, cinsel, ruhsal hasarla sonuçlanma olasılığı bulunan, toplum içerisinde ya da özel yaşamında ona baskı uygulanması ve özgürlüklerinin keyfi olarak kısıtlanmasına neden olan her türlü davranış olarak tanımlanmaktadır (Krug, Mercy, Dahlberg ve Zwi, 2002).

Günümüzde medya kişilerin hayatlarında birçok anlamda büyük bir yer tutmaktadır. Kişinin sosyalizasyon sürecinde, dışarı ile karşılıklı etkileşimi açısından ailesi, arkadaşları, okulu, çalıştığı yer kadar önemli bir yere tutabilmektedir. Medyada şiddetin sunum biçiminin şiddet içerikli davranışları kabul edilebilir görme konusunda etkili olabildiği düşünülmektedir. Şiddet içeren materyale maruz kalmanın, özellikle erkeklerde şiddet fantezilerini artırdığı bildirilmiştir (Güleç, Topaloğlu, Ünsal ve Altıntaş, 2012). Sıklıkla pornografiye maruz kalan erkeklerin zorla, şiddet içeren cinsel ilişkinin kabul edilir olduğuna dair algı geliştirdikleri de belirtilmektedir. Medyada yer alan video klip, film, dizi gibi yapımlarda erkeklerin kadınları cinsel ilişki için zorlaması ya da fiziksel olarak istismar etmesi, erkekliğin aktif, kadınlığın pasif olmayı gerektirdiği algısı yaratmaktadır (Wood, 1994). Bu şekilde ilişkilere medya aracılığıyla maruz kalındığında günlük hayatta kadın-erkek ilişkilerinde yer alan istismarın ve şiddetin normal olduğu, sevginin ve cinselliğin bir parçası olduğu gibi bir düşünce oluşmaktadır (Dieter, 1989; akt. Wood, 1994). Bu konuyla ilgili olarak, yakın zamanda yapılan bir araştırmada, televizyonda kadınların cinsel nesne olarak gösterildiği görüntüleri izleyen katılımcıların bir sohbet uygulamasında tanımadıkları kadınlara karşı bariz şekilde istismarcı oldukları, daha çok seksist şaka yaptıkları ve cinsel ilişkiye zorlama isteği duydukları belirtilmektedir (Galdi, Maass ve Cadinu, 2014).

Araştırmalar, popüler basının kadına karşı şiddeti 1970'li yıllarda, şiddetin meydana gelmesinin normal olarak karşılandığı toplulukların dışındaki alanlarda, orta üst sosyoekonomik düzey arasında da gerçekleştiğinin ifade edilmesiyle keşfetmeye başladığını göstermektedir. Bu dönemde kadınlara yönelik dergilerde, şiddete uğrayan mağduru suçlayan ve problemin çözümünde mağduru sorumlu tutan bir yaklaşım izlenmektedir. Gazetelerde şiddet haberleri verilirken, olayda failin sorumluluğunun azaltılarak verilmesinin desteklendiği gözlenmektedir (Maxwell, Huxford, Borum ve Hornik, 2000). Maxwell, Huxford, Borum ve Hornik (2000), yaptıkları bir gazete incelemesinde, gazete haberlerinde aile içi şiddet olaylarının verilmesinde mağduru ya da

failin bireysel olarak suçlandığını, şiddetin meydana gelmesine zemin hazırlayan sosyal faktörlerin görmezden geldiğini göstermektedir.

Kitle iletişim araçlarından biri olan gazeteler, kadına yönelik şiddet haberlerinde kullanılan dil ve sunulan fotoğraflar aracılığıyla, toplumun kadına bakışının niteliği hakkında fikir vermektedir. Bu tür haberlerin verilme biçimi, kadının temsil ediliş şekli, cinsiyetçiliğin yeniden üretilmesinde ve toplumsal alanda kabul görmesinde önemli bir araç olmaktadır. Kitle iletişim araçları ile dayatılan kadın imajı, toplumda kadına yüklenen rollerle özdeşdir. Bu rol ya güzel, hoş, iyi eş, iyi anne, iyi ev kadını ya da şiddet mağduru, cinsel obje olarak iyi-kötü biçiminde tanımlanmaktadır. Biri toplumsal kabul gören kutsal anne-eş, diğeri ise, aşağılanan, dışlanan kadının temsilidir (Mora, 2005). Kadının, 1970'lerin sonuna kadar anne ve eş şeklinde temsil edildiği görülmektedir. Kadını bağımlı, pasif, kendiyile ilgili kararları veremeyen bir nesne şeklinde algılatan bu temsilin yanında, kadına yönelik şiddet haberlerinin basında açıkça ve ayrıntılı bir şekilde verilmesi, şiddeti olağanlaştırmakta ve normalleştirilmesine katkıda bulunmaktadır (Dursun, 2010).

Televizyon, radyo, gazete gibi medya organları zaman zaman kadına yönelik şiddetin gerçekliğe yakın olmayan ve çarpıtılmış fotoğrafını gözler önüne sermektedir (Berns, 1999; Bullock ve Cubert, 2002; Consalvo, 1998). Gazeteler, genel fikri değiştirmek veya etkilemek için, sunulacak bilgiyi seçerek veya ihmal ederek ve konu ile ilgili haberin gazetede nerede yer alacağını değiştirerek okuyucuyu kontrol edebilmektedir (Cope-land, 2003; Dorfman, 2003; Goldberg, Smith-Adcock ve Dixon, 2011). Gazete makalelerinde kullanılan aile içi şiddetin anlamı, fiziksel olmayan şiddet türlerini sıklıkla dışlamakta ve duygusal ve psikolojik istismar nadiren medya tarafından rapor edilmektedir (Ryan, Anastario ve DaCunha, 2006; Sims, 2008).

Eleştirel haber anlayışına göre, haber hem insanlar arasındaki ilişkileri tarif eden hem de bu ilişkileri yeniden inşa eden bir niteliğe sahiptir (Dursun, 2010). Haberi hazırlayan kişinin odaklandığı ve aktarmayı seçtiği bilgi, haberi okuyanın zihnindekilerle birlikte yeni bir anlama bürünmektedir. Mevcut güç odaklarını desteklemeye hizmet eden haber, toplumsal olarak üzerinde hakimiyet kurulmaya çalışılan kadınlar için, verilme şekli itibarıyla zarar verici olmaktadır (Dursun, 2010). Bu bağlamda, bahsedilen kadın ve erkek temsilleri, özellikle çok satan gazetelerin haber sunumlarına ve başlıklarına da yansımaktadır. Hedef kitlenin daha çok ilgisini çekmek ve daha çok kar sağlamak için haberler ticari ve popüler hale getirilmeye çalışılmaktadır (Bergström, 2013; Popa ve Gavrilu, 2015).

Kadının zihinlerdeki cinsiyetçi temsiline kadına yönelik şiddet haberlerinde de karşımıza çıktığını görmekteyiz. Bu haberlerde failden çok mağduru fotoğra-

fının sunulması, kadının anne, eş, kız arkadaş, metres vb. gibi ifadelerle birey olma halinin ikincil konuma alınması, kadın mağdurun yaşı, medeni durumu, ilişkileri, mesleği gibi konudan bağımsız bilgilere yer verilmesi cinsiyetçi kodları pekiştirmektedir (Dursun, 2010).

Mason ve Monckton-Smith (2008) kadınların öldürüldüğü 6 olaya ilişkin haberleri inceledikleri bir çalışmada, olaylardan yalnızca ikisinde hem tecavüz hem öldürme olduğu halde verilen haberlerin %65'inde öldürme olayının arkasında cinsel motivasyon olabileceğini bildirdikleri görülmüştür. Bir kadın öldürüldüğünde genellikle bunun nedeninin cinsel motivasyonla açıklanabileceği öngörüsü sunulmaktadır.

Araştırmalara göre cinsel saldırı haberleri sunulurken çoğunlukla saldırıya uğrayan kişiyi giyim ya da davranış biçimi nedeniyle "fazla risk alması" "kendisinin de bunu istemesi" gibi ifadelerle suçladıkları gözlenmektedir. Cinsel saldırı mağduru kadınların haberlerde erkekleri cinsel anlamda provoke eden rastgele ilişki yaşayan biri ya da alt sınıf bir suçluya karşı koyamayan masum biri olarak ya bakire Meryem ya da hayat kadını gibi karışık biçimde sunuldukları görülmektedir (Benedict, 1992; akt, Custers ve Bulck, 2013).

Custer ve Bulck (2013) çalışmalarında, sunulan haberde "ideal" mağdur ve "ideal" suçlu stereotipleri oluşturarak haberleri takip eden insanlarda önyargıya sebep olunduğunu ileri sürmüşlerdir. Bu çalışmada, ideal mağdur stereotipi kadın, incinmiş, saldırganla nazaran güçsüz, saldırganla bağlantısı olmayan biri olarak; ideal suçlu stereotipi ise, fakir, psikotik, eğitimsiz veya genellikle göçmen biri olarak sunulmuştur. Bu yaratılan algı, "ideal"ın dışında kalan mağdur ve saldırganları açıklayamamak ve suçun herkes için geçerli olabileceği görüşünü desteklememektedir.

Medyanın, amaçlı veya kazara, kadına yönelik şiddet ile ilgili verdiği mesajların genellikle muhafazakar içerik barındırdığı ve bu yüzden feminist perspektiften değil de ataerki düzenin yarattığı saldırganların çizgisinden sunduğu ortaya konulmaktadır (Easteal, Holland ve Judd, 2015).

"Kadın" imajının mağdur ve kurban olarak kurulması da kadına yönelik şiddet haberlerinde karşılaşılan bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır (Yurdigül ve Zinderen, 2012). Kurban imajı, haberlerin detaylandırılması ve öyküleştirilmesi ile pekiştirilmekte ve haberi okuyan kişilerin zihninde, kadının edilgenliğine, pasifliğine dair var olan olumsuz temsilleri şekillendiren ve güçlendiren bir nitelik kazanmaktadır (Yurdigül ve Zinderen, 2012). Ayrıca toplumun beğendiği sanatçıları, eş ya da sevgililerine karşı gösterdikleri şiddet içerikli davranışlara tepki vermeden, bu haberleri yayınlamaya magazin gündeminde tutmakta oldukları görülmektedir (Subaşı ve Akın, 2003).

Ülkemizde kadına yönelik şiddet haberlerinin in-

celendiği birkaç araştırma bulunmaktadır. Samsun yerel gazetelerinde yer alan kadına yönelik şiddet haberlerinin incelendiği bir çalışmada, haberlerde sunulan fotoğrafların büyük yer kapladığı ve haberlerin %22'sinde mağdurun fotoğrafının kullanıldığı bildirilmektedir. Aynı çalışmada, haberlerin sansasyonel şekilde verildiği ve yarısına yakınında şiddetin gerekçelendirildiği belirtilmektedir (Barut, Kumcağız, Özcan ve Şanlı, 2012).

Kadına yönelik şiddet haberlerinin incelendiği başka bir çalışmada ise, öykü haberlerin yoğun olduğu aktarılmaktadır. Bu da bir önceki çalışmada olduğu gibi gazetelerin şiddet haberlerini sansasyonel biçimde vererek, olayları dramatize ederek tiraj kaybı götüğünü göstermektedir (Gökulu ve Hosta, 2013).

Farklı yayın politikalarına sahip gazetelerin kadına yönelik şiddet haberlerini ele alışlarının incelendiği bir çalışmada, yayın politikasından bağımsız olarak haberleri toplumsal değil münferit olaylar şeklinde aktararak kadına şiddeti sıradanlaştırdığı, ataerki bakışı kullanıldığı belirtilmektedir. Fail erkek için kullanılan sıfatlar (dayakçı, kıskanç, saldırgan, öfkeli) toplumsal cinsiyet rollerini ön plana çıkararak şiddeti meşrulaştırıcı bir nitelik kazanmaktadır (Yıldırım ve Dudu, 2014).

Kadına yönelik şiddet, neredeyse her kültürde kitle iletişim araçlarının tetiklediği yaygın bir problemdir. Kadına yönelik şiddet kullanımı ile ataerki arasındaki bağın görünmez kılınmasında ve kadınların cinselliğinin yaratılan mitler üzerinden anlamlandırılmasında yaygın medyanın rolü özel olarak tartışmaya değer bir konudur (Doğanay ve Kara, 2011). Bu çalışma kadına yönelik şiddet haberlerinin farklı yayın politikalarına ve okuyucu kitlelerine sahip gazetelerde ne şekilde ele alındığını, kadına yönelik şiddete dair yaklaşımda gazeteler arasında fark olup olmadığını araştırmak amacıyla oluşturulmuştur.

Araştırmanın ana problemi "Yayın politikası ve okuyucu kitlesi farklı olan gazetelerin kadına yönelik şiddete ilişkin haberleri sunuş biçimlerinde farklılık var mıdır?" şeklinde düzenlenmiştir. Alt problemler ise; "Haberlerde verilen fotoğraflar haber ile bağlantılı mıdır?", "Haber içeriği ile haber başlığı uyumlu mudur?", "Haber magazinleştirilerek mi verilmektedir?", "Mağdurun özel hayatına ilişkin bilgiler verilmekte midir?", "Haberlerde fotoğraf kullanımı ne oranda yapılmaktadır?" şeklinde belirlenmiştir.

Yöntem

2014 yılına ait Birgün, Hürriyet ve Yeni Şafak gazetelerinde yer alan tüm kadına yönelik şiddet haberleri, gazetelerin basılı versiyonlarında taranmıştır. Gazetelerde detaylı inceleme yapıldığından bir yıllık periyod tercih edilmiştir. Gazetelerin arşivlerine İstanbul Atatürk Kitaplığı'ndan ulaşılmıştır. Gazeteler, yayın politikaları

ve buna bağlı olarak farklılaşan okuyucu kitleleri dikkate alınarak seçilmiştir. Gazetelerin yayın politikaları, her bir gazetenin yayınları dikkate alınarak yapılmış ve Yeni Şafak gazetesi muhafazakar grubu temsilen, Birgün gazetesi sol görüşü temsilen, Hürriyet gazetesi ise daha geniş bir okuyucu kitlesini hedeflemesi açısından bu iki gazetenin ortasında yer alması nedeniyle seçilmiştir.

Gazeteler arası karşılaştırma ve haber içeriklerinin incelenmesi için öncelikli olarak yazarlar tarafından değişkenlerin tanımlanması yapıp kriterleri belirlenmiştir, yazarlardan biri tarafından kriterleri belirlenen bu değişkenlerin bir kısmı kategorik ifadelerle dönüştürülerek, bir kısmı ise açık uçlu bırakılarak bir form oluşturulmuştur. Gazete incelemeleri bu form dikkate alınarak yapılmış ve veriler form üzerinden toplanmıştır. Açık uçlu değişkenlerin bir kısmı veriler toplandıktan sonra ikinci bir çalışmayla kategorik ifadelerle dönüştürülmüştür.

Değişkenlerin bir kısmı gazeteler arasında karşılaştırmaya yönelik iken bir kısmı da genel değerlendirmeye yöneliktir. Genel değerlendirmeye yönelik olan değişkenler, kadına yönelik şiddet haberlerinin sayısı, mağdur/fail yaşı, fail ile mağdurun yakınlık derecesi, şiddet eyleminin nasıl sonuçlandığı, mağdura/faile yönelik kullanılan sıfatlar, mağdur için mahkeme tarafından verilen bir koruma kararının bulunup bulunmadığı ve dikkat çeken haber başlıkları şeklindedir. Gazeteler arasında karşılaştırma yapabilmek için belirlenen değişkenler ise, mağdura/faile ait isim/yer/meslek gibi ayrıntıların yer alıp almadığı, fotoğraflar (mağdur/fail fotoğraflarının haberlerde yer alıp almadığı ve fotoğrafların niteliği-vesikalık/özel fotoğraf/olay sonrası), fotoğrafların haber ile ilgili olup olmadığı, haberin veriliş şekli (olay/spot/öykü haber), mağdur ile ilgili magazinleştirme yapılıp yapılmadığı, haber içeriği ve haber başlığının uyumu şeklinde sıralanabilir. Gazeteler arası karşılaştırmaya ki-kare analizi ile bakılmıştır. İncelenen gazetelerde yer alan kadına yönelik şiddet haberlerinin genel değerlendirmesinde ise betimsel analiz yapılarak yüzdeler veriler sunulmuştur.

Bulgular

Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Genel Değerlendirilmesi

2014 yılında Birgün gazetesinde 117, Hürriyet gazetesinde 219, Yeni Şafak gazetesinde 41, toplam 377 kadına yönelik şiddet haberi yer almaktadır. Haberlere konu olan mağdurların yaş ortalaması 30.58 ($S = 11$), faillerin yaş ortalaması 37.5 ($S = 11, 9$) olarak kaydedilmiştir. Faillerin mağdurlara yakınlık derecesine bakıldığında, %73.8'inin yakın partner, %6.9'unun aile üyesi (oğul, erkek kardeş, öz/üvey baba), %2.7'sinin akraba (enişte, torun, kayınbirader, kuzen, damat), %4.7'sinin tanıdık (komşu, öğretmen, arkadaş, patron)

ve %11.9'unun yabancı olduğu görülmektedir.

Haberlerde yer alan saldırıların %65.5'i ölümlerle, %21'i yaralamayla sonuçlanmıştır ve %13.5'i cinsel niteliklidir. Haberlerin %94.7'sinde şiddete maruz kalan kadınların koruma kararı bulunup bulunmadığı belirtilmemektedir. Ölümle sonuçlanan saldırıların ise %7.7'sinin olay öncesinde, mahkeme tarafından verilen mağduru koruma kararı bulunmaktadır.

Haberler iletilirken mağdurlara ve failere yönelik bazı sıfatların kullanıldığı, mağdurlar için (%33.7) failere (%23.1) göre daha fazla sıfat kullanıldığı görülmüştür. Mağdura yönelik toplam 133 mağdur sıfatı içinde en çok anne (%34), nikahsız birlikte yaşayan (%8.3), meslek belirten (%8.3) ve boşanmış (%8.3) gibi sıfatlar bulunmaktadır. Faile ilişkin 90 sıfat içinde en çok kullanılanlar ise, meslek belirten (%17.8), katil (%14.4), baba (%12.2), işkenceci/şiddet uygulayan (%11.1) gibi sıfatlardır.

Haber başlıklarının içerik ile uyumlu olup olmadığına bakıldığında, tüm haberlerin %23.3'ünde içerikle, haberde verilmek istenenle uyumsuz haber başlıkları görülmektedir. Failin kendini savunan ifadelerine %5, mağduru suçlama eğilimi olan/olay basitleştiren başlıklara %6.9, olaydan bağımsız/sloganvari kelime gruplarına %11.4 oranında rastlanmaktadır.

Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinin Gazeteler Arası Karşılaştırılması

Gazete haberlerinde mağdura ve faile ilişkin isim, yaşadığı yer, meslek gibi bilgilerinin verilir verilmemesi incelendiğinde Birgün gazetesinin hem mağdur hem fail ile ilgili oldukça az oranda (%1.2) ayrıntılı bilgi verme eğiliminde olduğu gözlenmektedir (Tablo 1). Gazeteler arasında mağdura ($\chi^2 = 9.11$, $sd = 2$, $p < .01$) ve faile ($\chi^2 = 4.99$, $sd = 2$, $p < .05$) ilişkin ayrıntılı bilgilerin verilmesi açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur.

Haberlerin veriliş biçimi incelendiğinde, Hürriyet gazetesinde %50.7 ile en çok "olay haber", Birgün gazetesinde ise daha çok "spot haber" biçiminin kullandığı (%54.7) yani haberlerin çoğunda yalnızca olaydan bahsedildiği, ayrıntılara çok daha az yer verildiği söylenebilir. Yeni Şafak gazetesinde ise olay ve öykü haberlerin çoğunlukta olduğu görülmektedir (Tablo 1). Gazeteler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($\chi^2 = 112.72$, $sd = 4$, $p < .0001$).

Gazete türüne göre verilen fotoğrafların haber ile ilgili olup olmadıkları ($\chi^2 = 10.13$, $p < .05$), haber içeriği ve haber başlığının uyumu ($\chi^2 = 19.6$, $p < .001$) ve haberin magazinleştirilmesi ($\chi^2 = 43.78$, $p < .001$) açısından gazeteler arasında anlamlı farklar bulunmuştur. Buna göre (Tablo 1), Hürriyet gazetesinde fotoğraflı haberlerin %71.4'ünün haberle bağlantısız olduğu, Birgün gazetesinde verilen haberlerin %91.5'inde haber içeriği

ile başlığın uyumlu olduğu, Yeni Şafak gazetesinde ise verilen haberlerin %39'unun magazinleştirilerek verildiği görülmektedir.

Mağdura yönelik sıfat kullanılıp kullanılmadığı incelendiğinde, BirGün gazetesinde %15.4, Hürriyet gazetesinde %42, Yeni Şafak gazetesinde %41.5 oranında mağdura yönelik sıfat kullanıldığı görülmektedir. Daha çok anne, meslek belirten sıfatlar, nikahsız birlikte yaşayan, hamile, boşanmış, işkence mağduru, eşini terk eden gibi sıfatların kullanıldığı görülmektedir.

Fotoğraflarla ilgili analizlere bakıldığında, mağdur fotoğraflarının ($\chi^2 = 97.49$, $sd = 4$, $p < .0001$) ve fail fotoğraflarının ($\chi^2 = 59.94$, $sd = 4$, $p < .0001$) haberlerde yer almaması, buzlanarak yer alması ve açık şekilde yer alması açısından, gazeteler arasında anlamlı fark bulunmaktadır. Mağdur fotoğraflarının (%63) ve fail fotoğraf-

larının (%46.2) buzlanmadan, açık bir şekilde verilme oranının en yüksek olduğu gazete Hürriyet gazetesidir (Tablo 2).

Ayrıca hem mağdur hem fail fotoğraflarının çoğunlukla olayla ilgisiz, kişilerin yaşamının başka bir dönemine ait "özel fotoğraf" olduğu gözlenmiştir. Fotoğraflı haberlerin Hürriyet gazetesinde %65.5'inde, Yeni Şafak gazetesinde ise %56.7'sinde, BirGün gazetesinde %46.2'sinde mağdurun özel fotoğraflarına yer verilmiştir (Tablo 2). Mağdurun fotoğrafının niteliği açısından gazeteler arasında anlamlı fark bulunurken ($\chi^2 = 11.32$, $sd = 4$, $p < .05$), failin fotoğrafının niteliği açısından anlamlılık belirlenmemiştir. Fotoğrafsız haber oranlarına bakıldığında ise, BirGün gazetesinde %77.8, Yeni Şafak gazetesinde %26.8, Hürriyet gazetesinde %24.7 oranında olduğu görülmektedir.

Tablo 1. Gazetelere Göre Paylaşılan Bilgilerin Niteliği

Gazetelere göre paylaşılan bilgilerin niteliği	BirGün		Hürriyet		Yeni Şafak	
	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
Mağdur bilgisi						
Sadece isim, meslek veya yer	69	82.1	102	54.3	17	48.6
Orta derecede bilgi	14	16.7	79	42.0	14	40.0
Ayrıntılı bilgi	1	1.2	7	3.7	4	11.4
Toplam	84	100	188	100	35	100
Fail bilgisi						
Sadece isim, meslek veya yer	71	85.5	92	51.7	12	38.7
Orta derecede bilgi	11	13.3	77	43.3	13	41.9
Ayrıntılı bilgi	1	1.2	9	5.1	6	19.4
Toplam	83	100	178	100	31	100
Gazetelere göre haberin verilmiş biçimi						
Olay	49	41.9	111	50.7	20	48.8
Spot	64	54.7	39	17.8	2	4.9
Öykü	4	3.4	69	31.5	16	46.3
Toplam	117	100	219	100	41	100
Fotoğraflar haberle bağlantılı mı?						
Evet	21	55.3	53	28.5	13	36.1
Hayır	17	44.7	132	71.4	23	63.9
Toplam	38	100	185	100	36	100
İçerik başlıkla uyumlu mu?						
Evet	197	91.5	155	70.8	29	70.7
Hayır	10	8.5	64	29.2	12	29.3
Toplam	117	100	219	100	41	100
Haber magazinleştirilmiş mi?						
Evet	4	3.4	73	34.7	8	39.0
Hayır	113	96.6	146	65.3	33	61.0
Toplam	117	100	219	100	41	100

Tablo 2. Gazetelere Göre Haberlerde Mağdur/Fail Fotoğrafının Yer Alıp Almadığı ve Yer Alma Biçimi

	BirGün		Hürriyet		Yeni Şafak	
	n	%	n	%	n	%
Mağdurun fotoğrafının yer alıp almadığı						
Hayır	91	77.8	54	24.7	11	26.8
Evet (buzlanmış)	11	9.4	27	12.3	5	12.2
Evet (açık)	1	12.8	138	63.0	25	61.0
Toplam	117	100	216	100	41	100
Mağdurun fotoğrafının niteliği						
Özel	12	46.2	108	65.5	17	56.7
Olay sonrası	12	46.2	31	18.8	6	20.0
Vesikalık	2	7.7	26	15.7	7	23.3
Toplam	26	100	165	100	30	100
Failin fotoğrafının yer alıp almadığı						
Hayır	100	85.5	96	43.8	20	48.8
Evet (buzlanmış)	6	5.1	22	10.0	3	7.3
Evet (açık)	11	9.4	101	46.2	18	43.9
Toplam	117	100	219	100	41	100
Failin fotoğrafının niteliği						
Özel	8	47.1	72	58.5	13	59.1
Olay sonrası	8	47.1	39	31.7	8	36.4
Vesikalık	1	5.8	12	9.8	1	4.5
Toplam	17	100	123	100	22	100

Tartışma

Çalışmamızda farklı yayın politikalarına ve okuyucu kitlelerine sahip gazeteler arasında kadına yönelik şiddet haberlerinin veriliş biçimlerinin de farklılaştığı görülmektedir. Mağdura ait bilgilerin, özel hayatının sunulması, haberlerin magazinleştirilmesi, mağdura çeşitli sıfatlar atfedilmesi kadına yönelik şiddetin okuyucuların gözünde normalleşmesini pekiştirmeye hizmet edebileceği düşünülmektedir. Kitle gazetesi olan Hürriyet gazetesinde kadına yönelik şiddet haberlerinde diğerlerine göre, mağdurun yaşantısı hakkında daha fazla detay verilmesi, daha önce yapılan çalışmalarda da görüldüğü gibi, tiraj kaygısı ve konuya duyarlılık, itina eksikliği ile açıklanabilir. Yine Hürriyet gazetesinde, haberlerde kullanılan fotoğrafların içerikle daha bağlantısız olması, mağdurun fotoğrafının açıkça verilmesi ve olayla ilgili “özel” fotoğrafların kullanılması da bunu destekler niteliktedir. Yeni Şafak gazetesinde daha fazla magazinleştirme görülmesi ve haberlerin önemli bir kısmının öyküleştirilerek verilmesi, bu gazetenin yayın politikası ve konunun yeterince önemsenmemesi ile ilişkilendirilebi-

liir. Veriliş biçiminden bağımsız olarak, Yeni Şafak gazetesinde yıl boyunca 41 gibi çok az sayıda kadına yönelik şiddet haberinin verilmiş olması da konunun önemine yaklaşım açısından dikkate değer bir noktadır.

Fail için kullanılan “katil”, “işkenceci” gibi sıfatlar kadına yönelik şiddetin münferit olduğu, toplumsal bağlamından koparılabileceği algısını yaratma eğilimi taşıyabilir. Kadının “boşanmış” olması, başka biriyle ilişkisinin olması ihtimali, ayrılmak istemesi gibi bilgilerin verilmesi şiddetin hafifletici sebebi olarak algılanırken, diğer yandan failin “psikolojik bozukluğunun” olması, “kıskançlığa” kapılması, eşinin barışmak istememesi üzerine “cinnet geçirmesi” gibi ifadeler failin sorumluluğunu gizleyerek, şiddeti alt metinde gerekçelendiren unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır (Doğanay ve Kara, 2011). Gazeteden bağımsız olarak, bazı haber başlıklarında failin kendini savunma ifadelerine yer veriliyor olması da bu algıyı güçlendirebilir. “Cinayeti işledim, psikolojim bozuk”, “Eşimi sevdiğim için bıçakladım”, “Eşimi bir erkek aradı diye öldürdüm”, “Her zamanki kadar dövdüm öldü”, “Karımı çirkin olsun diye yaktım”, “Öldürdüm, parçaladım, gömdüm ama çalmadım” gibi

haber başlıkları buna örnek verilebilir.

Gazete haberlerinde içerik ve başlığın %23,3 oranında uyumlu olmamasının içeriğine bakıldığında, failin kendini savunan ifadelerinin başlığa taşınması, olayı basitleştiren ya da mağduru suçlama eğilimli “Karım ölürken de sevdiğini söyledi”, “Romantik sevgili öldürdü”, “Tanıştı, eğlendi, vuruldu” gibi ifadelerin kullanılması, olaydan tamamen bağımsız cümleler, sloganvari kelime grupları karşımıza çıkmaktadır. Olaydan bağımsız ve sloganvari başlıklara örnek olarak, “Mezarlıkta barışma kurşunu”, “Katili töre çıktı”, “Eski sevgili cinneti”, “Kıskançlık cinneti” gibi ifadeler verilebilir.

Basın kadına yönelik şiddete dair bir taraftan farkındalık yaratırken, diğer taraftan suç mağdurlarının isim, adres, özel fotoğraf gibi bilgilerini yayımlayarak, olayın hemen sonrasında şaşkın, yönelim kaybı yaşarken, gözyaşları içindeyken görüntüleyerek hak ihlali yapmaktadır. Bu açıdan, kamunun haber alma hakkı ile bireylerin mahremiyet hakkının dengede tutulması, yeniden mağduriyetin önlenmesi gerekmektedir. Bir başka önemli nokta da, haberlerde failin ifadelerinin başlığa taşınması, faille vurgu yapılması mağdur ve yakınları açısından incitici olabilmektedir. Bu gibi durumlar basın etiğinde bulunan zararın asgariye indirilmesi ilkesine ters düşmektedir (Bucqueroux ve Seymour, 2009; Michigan JudicialInstitute, 2015).

Ülkemizde yayın yapan kuruluşların uymak zorunda olduğu etik ilkeler metni bulunmamaktadır. Yalnızca 5187 numaralı Basın Kanunu’nun 20 ve 21. maddelerinde, cinsel saldırı haberlerinin verilmesinde dikkat edilecek unsurlar ve ceza yaptırımını bulunmaktadır. Bunun dışında ulusal ve yerel medya kuruluşlarının, yasal zorunluluk olmaksızın bağlı bulunduğu “Basın Konseyi”, yapılan haberlerde dikkat edilecek hususları “basın meslek ilkeleri” (<http://www.basinkonseyi.org.tr/basin-meslek-ilkeleri>) adı altında toplamış ve bazı etik kuralları benimsemiştir. Bunlardan bir kısmı şu şekildedir; (1) Yayınlarda hiç kimse, ırkı, cinsiyeti, sosyal düzeyi ve dini inançları nedeniyle kınanamaz, aşağılanamaz. (2) Kişilerin özel yaşamı, kamu çıkarlarının gerektirdiği durumlar dışında, yayın konusu olamaz. (3) Saklı kalması kaydıyla verilen bilgiler, kamu yararı ciddi bir biçimde gerektirmedikçe yayımlanamaz. (4) Suçlu olduğu yargı kararıyla belirlenmedikçe hiç kimse “suçlu” ilan edilemez. Yasaların suç saydığı eylemler, gerçek olduğuna inandırıcı makul nedenler bulunmadıkça kimseye atfedilemez. (5) Şiddet ve zorbalığı özendirici yayın yapmakta kaçınılır.

Bu çalışma kapsamında incelenen gazetelerde yer verilen kadına yönelik şiddet haberlerinde failin söylemiyle dillendirilen “namus” kavramına rastlanması, kültürel değerlerin bir yönünü göstermesi ve kadına yönelik şiddetin gerçekleştirilmesine, normalleştirilmesine hizmet etme olasılığı açısından dikkat çekicidir.

Feodal yapıdan ekonomik olarak ne kadar uzaklaşılsa da, toplumsal ilişkileri, cinsiyet rollerini belirleyen kodlar büyük şehirlerde de zihinlerde yer tutmaktadır. Türkiye’de namus erkek için dürüstlük anlamında kullanılırken, kadın için cinsellikle eşdeğer tutulmaktadır (Mutluer, 2007). Bu bağlamda “namus”, kadının cinsel saflığının korunması şeklinde de tanımlanabilir (Bilgili ve Vural, 2011). Bu misyonu üstlenen ailenin erkekleri, incelenen gazete haberlerinin bir kısmında da görüldüğü gibi, kadının boşanmak istemesi, barışmak istememesi, ailenin kontrolünde olmadan yaşamını sürdürmesi, başka erkeklerle konuşması/görüşmesi gibi öne sürülen sebeplerle şiddet uygulamaktan, cinayet işlemekten kaçınmamaktadırlar. Bu sebeplerden, namus ile bağlantılı olarak, çalışmamızdaki haberlere konu olan fail erkeklerin (%73 oranla yakın partner) kadını kendi istediği gibi yönlendirebileceği bir varlık olarak görme potansiyeli taşıdığı, failerin hem haber içeriklerindeki hem de bazı başlıklara taşınan kendi ifadelerinden yola çıkılarak, düşünülmektedir. Bu haberlerde de görüldüğü gibi, kadının partnerden ayrılmak istemesi kabul edilmemekte ve bunu engellemek için şiddete başvurulmaktadır. Yapılan bir araştırmada, “namus nedir?” sorusuna verilen yanıtların %32.9’unun “karım, bacım, annemdir” olması da bu “kadına sahip olma” yaklaşımını destekler niteliktedir (Sır, 2005; akt. Bilgili ve Vural, 2011). Aile içindeki hiyerarşide erkeğin en üst noktada olup kadın cinselliğini kontrol etmesi gerektiği şeklindeki anlayışın, ilişkilerin yarı akrabalık ilişkileriyle sürdürüldüğü topluluklardaki yaklaşımla benzerlik göstermesi, namus konusunun genel toplumsal değer halini alması açısından açıklayıcıdır (Mutluer, 2007).

Sonuç ve Öneriler

Basında kadına yönelik şiddet haberlerinin ele alınış biçimlerinin karşılaştırıldığı bu çalışmada, seçilen gazeteler arasında, Birgün gazetesinin olması gerekene en yakın uygulamayı yaptığı görülmektedir. Haberlerin fotoğrafsız ya da buzlu fotoğrafla, spot şekilde, mağdura ait ayrıntılı ve özel yaşamına dair bilgilerden, sıfatlardan büyük oranda arındırılmış bir biçimde sunulması, nötr başlıklar kullanılması tüm gazetelerin benimsemesi gereken ilkelerdir. Bu konuda gazetelerin editörlerinin, haberleri hazırlayan muhabirlerin birinci elden itina ve duyarlılık göstermesi, konunun hassasiyetine dair algılarının gerekiyorsa odaklanmış bir dikkatle değiştirmeleri gerekmektedir.

Basın muhabirleriyle yapılan çalışmalar, özellikle şiddet haberi verirken olayın normalden farklı olan, dikkat çeken yönüne odaklandıkları ve haberin toplum üzerinde yaratacağı farklı sonuçları düşünmeden hareket ettiklerini göstermektedir (Dorfman, Thorson ve Stevens, 2001). Dorfman, Thorson ve Stevens (2001) şiddet

haberleri verilirken yalnızca fail ya da mağdurun kişisel yaşantısından yola çıkarak değil, olayın toplum sağlığı açısından da değerlendirilmesinin toplumun olaya bakış açısında da farklılık yaratacağını ve şiddete bu manada çözüm aranacağını savunmaktadır. Eğer medya şiddet haberlerini verirken şiddetin hem kişilere hem toplumsal yaşama etkilerine hem de önlemeye yönelik bir bakış açısı geliştirirse, bu durum hem toplumun hem de yasa yapıcıların dikkatini çekecek ve harekete geçirecektir. Bu düşünceyle geliştirilen proje ile 5 adet günlük gazetenin (Los Angeles Times, PhiladelphiaInquirer, Sacramento Bee, San Francisco Examiner ve San Jose Mercury News) muhabirleriyle suç ve şiddet haberlerinin verilmesine ilişkin bilgilendirici çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmada habercilere (1) toplumdaki şiddet türleri ve yaygınlık oranı, (2) şiddetin farklı türlerine göre hem fail ile mağdur hem de onların aileleri, komşuları gibi yakınları üzerindeki ekonomik ve psikolojik sonuçları, (3) şiddetin meydana gelmesinde etkili risk faktörleri, (4) şiddeti önlemeye yönelik geliştirilen yöntemler ve bunların toplum içindeki uygulamaları konusunda bilgilendirici kitap verilmiş ve birlikte bu konular üzerine uygulamalı çalışmalar yapılmıştır. Bu eğitim ve müzakereler sonunda gazetecilerin şiddet olaylarına ve bu olayların sunumuna ilişkin daha detaylı bakmaya çalıştıkları gözlenmiştir (Dorfman, Thorson ve Stevens, 2001). Buradan hareketle, ülkemizde de bu türden çalışmalarla, toplumu etkisi altına alan haberleri yapan medya çalışanlarının şiddet konusunda duyarlılıkları artırılabilir.

Bu çalışma kapsamında incelenen kadına yönelik şiddet haberlerini hazırlayan ve yayın onayı veren kişiler kültürden bağımsız değildir. Bu basın kuruluşlarında haberleri hazırlayan muhabirlere ve editörlere daha duyarlı ve itinalı olmaları için, içine doğulan kültürün kadına yaklaşım biçimiyle alakalı olumsuz yanları hakkında farkındalık kazandırılması için ek eğitimler planlanması düşünülebilir.

Kaynaklar

- Barut, Y., Kumcağız, H., Özcan, K. ve Şanlı, E. (2012). *Yerel basında kadın ve çocuğa karşı şiddetin ele alınışı: Samsun ili örneği*, <http://www.researchgate.net/publication/264985377>, erişim tarihi: 22.05.2015.
- Bergström, II. (2013). *Media images of women are getting worse*, <http://eng.kilden.forskningradet.no/c52778/nyhet/vis.html?tid=86550>, erişim tarihi: 27.08.2015.
- Berns, N. (1999). "My problem and how I solved it": Domestic violence in women's magazines. *The Sociological Quarterly*, 40, 85-108.
- Bilgili, N. ve Vural, G. (2011). Kadına yönelik şiddetin en ağır biçimi: Namus cinayetleri. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 14(1), 66-72.
- Bucqueroux, B. ve Seymour, A. (2009). *A guide for journalists who report on crime and crime victims*. Washington D.C.: Justice Solutions NPO.
- Bullock, C. F., ve Cubert, J. (2002). Coverage of domestic violence fatalities by newspapers in Washington State. *Journal of Interpersonal Violence*, 17, 475-499.
- Consalvo, M. (1998). 3 shot dead in courthouse: Examining news coverage of domestic violence and mail-order brides. *Women's Studies in Communication*, 21(2), 188-211.
- Copeland, D. A. (2003). Newspaper in the America. S. E. Martin ve D. A. Copeland, (Ed.), *The function of newspaper in society: A global perspective* içinde (103-125).
- Custers, K. ve Bulck, J. V. (2013). The cultivation of fear of sexual violence in women: Processes and moderators of the relationship between television and fear. *Communication Research*, 40(1), 96-124.
- Doğanay, Ü. ve Kara, İ. (2011). Tecavüzün münferit bir olay olarak çerçevesi: Yazılı basında Pippa Bacca haberleri. *İletişim Araştırmaları Dergisi*, 9(1-2), 73-98.
- Dorfman, L. (Ed.), (2003). *Issue 13. Distracted by drama: How California newspapers portray intimate partner violence*. Berkeley: Berkeley Media Studies Group, <http://www.bmsg.org/resources/publications/issue-13-distracted-by-drama-how-california-newspapers-portal-intimate-partner-violence>, erişim tarihi: 27.08.2015.
- Dorfman, L., Thorson, E. ve Stevens, J. E. (2001). Reporting on violence: Bringing a public health perspective into the newsroom. *Health Education & Behavior*, 28(4), 402-419.
- Dursun, Ç. (2010). Kadına yönelik şiddet karşısında haber etiği. *Fe Dergi*, 2(1), 19-32.
- Easteal, P., Holland, K., ve Judd, K. (2015). Enduring themes and silences in media portrayals of violence against women. *Women's Studies International Forum*, 48, 103-113.
- Galdi, S., Maass, A. ve Cadinu, M. (2014). Objectifying media: Their effect on gender role norms and sexual harassment of women. *Psychology of Women Quarterly*, 38(3), 398-413.
- Goldberg, M., Smith-Adcock S. ve Dixon A. L. (2011). the influence of the mass media on relational aggression among females: A feminist counseling perspective. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 20, 376-394.
- Gökulu, G. ve Hosta, N. (2013). Basında kadına yönelik şiddet haberlerinin analizi: Hürriyet, Sabah ve Posta gazeteleri örneği (2005-2008). *International Journal of Social Science*, 6(2), 1829-1850.
- Güleç, H., Topaloğlu, M., Ünsal, D. ve Altıntaş, M. (2012). Bir kısır döngü olarak şiddet. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(1), 112-137.
- Krug, E. G., Mercy, J. A., Dahlberg, L. L. ve Zwi, A. B. (2002). The world report on violence and health. *The Lancet*, 360(9339), 1083-1088.
- Mason, P. ve Monckton-Smith, J. (2008). Conflation, collocation and confusion. *Journalism*, 9, 691-710.
- Maxwell, K. A., Huxford, J., Borum, C. ve Hornik, R. (2000). Covering domestic violence: How the O. J. Simpson case shaped reporting of domestic violence in the news media. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 77(2), 258-272.
- Michigan Judicial Institute (2015). *Crime Victim Rights Manual – Revised Edition*. Funded by Crime Victim Services Commission and Michigan Department of Community Health.
- Mora, N. (2005). Kitle İletişim araçlarında yeniden üretilen cinsiyetçilik ve toplumda yansımaları. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/esosder/article/view/5000068658/5000063719>, erişim tarihi: 27.05.2015.

- Mutluer, N. (2007). Türkiye’de cinsiyet hallerinin sınırları: “Namussallaştırma”. *Sociology (Sage Publications)*, 41(3), 457-474.
- Popa, D. ve Gavrilu, D. (2015). Gender representations and digital media. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 180, 1199-1206.
- Ryan, C., Anastario, M., ve DaCunha, A. (2006). Changing coverage of domestic violence murders: A longitudinal experiment in participatory communication. *Journal of Interpersonal Violence*, 21(2), 209-228.
- Sims, C. D. L. (2008). Invisible wounds, invisible abuse: The exclusion of emotional abuse in newspaper articles. *Journal of Emotional Abuse*, 8(4), 375-402.
- Subaşı, N. ve Akin, A. (2003). *Kadına yönelik şiddet: Nedenleri ve sonuçları*. http://www.huksam.hacettepe.edu.tr/Turkce/SayfaDosya/kadina_yon_siddet.pdf, erişim tarihi: 27.05.2015.
- Wood, J. T. (1994). Gendered media: The influence of media on views of gender. *Gendered Lives: Communication, Gender, and Culture*, 231-244.
- Yıldırım, B. ve Dudu, E. (2014). Farklı yayın politikalarına sahip gazetelerde kadına yönelik şiddetin sunumu. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(3), 23-50.
- Yurdigül, Y. ve Zinderen, İ. E. (2012). Yeni medyada haber dili (Ayşe Paşalı olayı üzerinden geleneksel medya ve internet haberciliği karşılaştırması). *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication*, 2(3), 81-91.

Summary

Comparison of News about Violence towards Women in Media

Bengisu Nehir Aydın
İstanbul University
Institute of Forensic Sciences

Sevtap Yeşil Kocagazioğlu
İstanbul University
Institute of Forensic Sciences

Özge Erel Arda
İstanbul University
Institute of Forensic Sciences

Zeynep Belma Gölge
İstanbul University
Institute of Forensic Sciences

It can be easily seen that the newspapers, one of the ways of mass communication, can reflect the perception toward women in public by analyzing the language and photos while presenting the news about the violence toward women. How that news is given, how the women are presented are main tools for the increase of sexism and the acceptance by the public (Mora, 2005). On the one hand, it shows the woman as a symbolic object presented as dependent, passive, not being self-determining; on the other hand, the detailed and open description of violence towards women on media normalize the violence (Dursun, 2010). It has been found out that men exposed to materials containing violence have resulted in an increase on phantasy of violence in men (Güleç et al., 2012).

We can easily see that the sexist perception of women in public opinion via news reflecting the violence toward women. The sexist codes are supported in this news via presenting information such as using the victim's photos more than the perpetrator, subordinating the women by naming as wife, girlfriend, mistress, the age of the victim, their relationship, her occupation (Dursun, 2010).

To depict the image of women as "victim" or "sufferer" in the news is one of the problems considering the news about violence towards women in newspapers (Güleç et al., 2012). The image of the victim, the elaboration of the news and making a story of it support the argument and the readers opinion is affected negatively in a strong way by showing the women as passive (Yurdigül & Zinderen, 2012). Furthermore, the media support the use violence of the famous people on their lovers or spouses by not reacting on action but by broadcasting without any comment (Subaşı & Akın, 2003).

In a study based on violence towards women in local newspapers in Samsun (Barut, Kumcağız, Özcan, & Şanlı, 2012), it has been found out that the photographs

take up too much room and in %22 of the news victims' photos are used. In the same study, it has been described that the news are given in a sensational way and the reasoning of violence is given clearly (Barut, Kumcağız, Özcan, & Şanlı, 2012).

In another study dealing with news based on violence towards women (Gökulu & Hosta, 2013), it is clear that story-based news are really common. As seen in previous study, the newspapers are presenting the violence news by dramatizing and giving it in a sensational way in order to sell more (Gökulu & Hosta, 2013).

In one of the studies which analyzes how the newspapers with different media policy approach the news about the violence toward women (Yıldırım & Dudu, 2014), it has been described that the news about violence towards women are shown as private rather than public and they normalize it with a paternalistic view apart from independent editorial policy. The adjectives used to describe the perpetrator men (drubber, jealous, attacker, angry) normalize the violence by featuring the public sexual identity (Yıldırım & Dudu, 2014).

Violence towards women is such a common problem in almost every culture that mass communication widely triggers it. This study is designed to investigate how news about violence towards women is approached by newspapers which have various reader mass and publication policy and whether differences between newspapers in the approach to violence against women.

Method

All the news which contained violence towards women and printed in 2014 were screened in the printed version of the newspapers Birgün, Hürriyet and Yeni Şafak. Newspaper archives were reached from the Istanbul Atatürk Library. The newspapers were chosen according to their publication policies and various reader mass.

For the comparison of the newspapers and the examination of news contents, variables were described and their criteria is defined by the writers. A form was developed as some of these variables were transformed to categorical expressions; some of them were let have open-ended.

Some variables are for general evaluation and some of them are for comparison between the newspapers. The ones for general evaluation are the number of news about violence towards women, age of victim and perpetrator, affinity between victim and perpetrator, the result of the violence act, adjectives used for victims/perpetrators, existence of the protection order for the victim, noteworthy headlines. The ones for comparison between the newspapers are details like name, place, occupation about victims and perpetrators, features of the photographs, whether the photographs are related with the news or not, presentation form of the news (spot, case, detailed), tabloidizing the news, match between news content and headline. Chi-square was used for comparison between newspapers. General evaluation has been done with descriptive analysis and percentages were presented.

Results

General Evaluation of the News about Violence towards Women

Totally, 377 news contain 177 news from Birgün; 219 news from Hürriyet; 41 news from Yeni Şafak. Average age of the victims is 30.58 ($SD = 11$) and the perpetrators is 37.5 ($SD = 11.9$). It is seen that 73.8% of victims were attacked by their intimate partners. 65.5% of the attacks have resulted in death while 21% of it have resulted in injuring and 13.5% of them have sexual characteristics. In 7.7% of the attacks which have resulted in death, the victim had protection order from the court before the attack.

There are 133 adjectives in total for the victims and 90 for the perpetrators. The most used adjectives for the victims are mother (34%), lives without marriage (8.3%), occupation type (8.3%), divorced (8.3%). The most used adjectives for the perpetrators are occupation type (17.8%), murderer (14.4%), father (12.2%), torturer (12.2%).

In 23,3% of total news, the content and headline are not related. 5% of the headlines have the perpetrator's defensive expressions, 6.9% have a tendency for blaming the victim/simplification of the case, 11.4% are sloganized or not related to the case.

Comparison of the News between Newspapers

There is a significant difference between the newspapers regarding information (name, place, occupation)

about the victim ($\chi^2 = 9.11$, $df = 2$, $p < .01$) and the perpetrator ($\chi^2 = 4.99$, $df = 2$, $p < .05$). The newspaper Birgün has the least detailed information (1.2%).

When we examine the presentation of the news, it could be said that the newspaper Birgün mostly used "spot news" (54.7%). This means that most of the news have only information about the case, don't have many details. The newspaper Hürriyet mostly used "case news" (50.7%) which means that the half of the news moderately have details. There is a significant difference between the newspapers ($\chi^2 = 112.72$, $df = 4$, $p < .0001$).

There is significant difference between newspaper in terms of whether the photographs are related to the news or not ($\chi^2 = 10.13$, $p < .05$), match between news content and headline ($\chi^2 = 19.6$, $p < .001$) and tabloidizing the news ($\chi^2 = 43.78$, $p < .001$). In 71.4% of the news with photographs, the photograph is not related to the news content in the newspaper Hürriyet. In 91.5% of the news, the content and headline are matched in the newspaper Birgün. 39% of the news in the newspaper Yeni Şafak have tabloid features.

There is a significant difference between newspapers regarding not using the photographs, using blurred photographs and using completely exposed pictures of the victims ($\chi^2 = 97.49$, $df = 4$, $p < .0001$) and perpetrators ($\chi^2 = 59.94$, $df = 4$, $p < .0001$). Completely exposed photographs mostly used in the newspaper Hürriyet (63% for the victim and 46.2% for the perpetrator).

There is a significant difference between newspapers regarding traits of the photographs ($\chi^2 = 11.32$, $df = 4$, $p < .05$). There are mostly "private photographs" which are not related with the case, belong to different parts of people's lives. In the news with photographs, 65.5% of them in the newspaper Hürriyet, 56.7% of them in the newspaper Yeni Şafak, 46.2% of them in the newspaper Birgün are private photographs. 77.8% of the news in the newspaper Birgün, 26.8% of the news in the newspaper Yeni Şafak and 24.7% of the news in the newspaper Hürriyet do not contain any photographs.

Discussion

In our study, it has been found out that the news presented about the violence towards women have differences in newspapers which have different publishing policies. The presentation of the identity of the victim, tabloidizing the news, attributing different adjectives to the victim could be consolidator factors that serve to normalization of violence towards women. According to the news based on violence towards women in mass newspaper Hürriyet, giving more details about the lives of the victims, as previously seen in the studies may be explained by concerns of circulation. Moreover, unre-

lated photographs with the news content used in news, giving completely exposed photograph of the victim and using of “private” photographs which are unrelated with the case in the newspaper *Hürriyet* support this point of view. In the newspaper *Yeni Şafak*, having more news to be tabloidized and narrating of important parts of the news may be associated with this newspaper’s editorial policy. The fact that adjectives used for the perpetrator such as “murderer” or “torturer” could imply that violence towards women is individual and could present a tendency of separating it from the social context. The fact that the woman is “divorced”, the possibility of having an affair with someone, the wish breaking up are the information that could ease the reasons of violence towards women; one the other hand, the statements such as the “psychological breakdown” of the perpetrator, the tendency to “jealousy”, “the hysteria attack” after not being accepted by the spouse are given as the factors that hide the responsibility of the perpetrator and the sub reasoning of the violence (Doğanay & Kara, 2011). Apart from the newspapers, the defensive statements of the perpetrator given in some headlines could strengthen this perception. The headlines can be given as examples in this matter such as “I have committed the crime because I have psychological breakdown”, “I have stabbed

my wife since I love her”, “I have killed my wife because of a phone call of a man”, “I have beaten her in the way that I generally do; however, she died”.

Media creates awareness about violence towards women; on the other hand, it makes rights violation presenting the victims’ private information, screening them stunned, disoriented, covered with tears right after the event. In this point of view, public’s right of having news and individual’s right to privacy should be balanced. Also, bringing the words of the perpetrator to headline could be hurtful for the victim and her relatives. These are some conflicts regarding minimizing the harm principle in press ethic rules (Bucqueroux & Seymour, 2009; Michigan Judicial Institute, 2015).

To bowdlerize the news from detailed and private information, adjectives about the victim, to press the news as spot, with blurred photos or without pictures, using neutral headlines are supposed to be espoused by all the newspapers.

The people who prepare the news about violence towards women and give consent for pressing them are not detached from the culture. It could be thought that giving additional seminars for reporters and editors to earn awareness about the culture’s negative parts approaching to women, sensitivity and care.